

Preprint

Nigel M. de S. Cameron (ed.), *The Power and Weakness of God; Impassibility and Orthodoxy* (Scottish Bulletin of Evangelical Theology Special Study 4), Edinburgh, Rutherford House Books, 1990; vi + 140 pp., £ 7.90, ISBN 0946068437.

In deze bundel vindt men de lezingen die op de Third Edinburgh Conference in Christian Dogmatics in 1989 - een evangelische ('evangelical') theologische conferentie - gepresenteerd werden. De evangelische bezinning over het vraagstuk van de impassibilitas Dei komt nog maar net op gang; het is opvallend dat zowel in andere publikaties als in de voorliggende bundel juist Jürgen Moltmann als de grote inspirator van die bezinning fungeert. Bertrand R. Brasnett, Abraham Joshua Heschel, Terence E. Fretheim en Paul Fiddes, aan wie men een prominente plaats zou toedenken, figureren slechts op de achtergrond of in het geheel niet. De bijdragen in de bundel zijn van zeer ongelijke kwaliteit, maar blijven in het algemeen onder de maat. De meeste bijdragen brengen de theologische discussie niet alleen niet verder, maar kunnen - mede vanwege kennelijke onbekendheid met de actuele literatuur over het onderwerp - ook niet als goede inleidingen gelden. Twee artikelen vormen een uitzondering in gunstige zin: dat van Richard Bauckham ter verdediging van de positie van Moltmann en dat van Paul Helm ter verdediging van de klassieke impassibiliteitsleer. Bauckham geeft een zorgvuldige reconstructie van Moltmanns denken over de impassibilitas Dei, laat zien hoe Moltmanns positie verschilt van die van veel andere theologen en argumenteert scherpzinnig dat een vergelijking in het voordeel van Moltmann uitvalt. Op bepaalde punten brengt hij Moltmanns positie ook verder, bijv. wanneer hij laat zien hoe een nieuw docetisme dreigt doordat Moltmann en andere passibilisten onvoldoende onderscheiden tussen Gods lijden in en buiten de incarnatie, en hoe deze kritiek ondervangen kan worden (111-113). Helm verdedigt dat God tijdloos eeuwig, absoluut onveranderlijk en impassibilis is. Dit is volgens Helm ook de meest natuurlijke interpretatie van de Heilige Schrift, en met een beroep op Calvijn verklaart Hij alle bijbelteksten die het tegendeel suggereren als gevallen van *accomodatio*. Op geen enkele wijze komt Helm de passibilisten tegemoet, of tracht hij recht te doen aan de argumenten die zij aanvoeren; hij negeert ze volkomen. Daarmee neemt Helm weliswaar een extreem-conservatief en onhoudbaar standpunt in, maar men moet hem in ieder geval nageven dat zijn betoog goed doortimmerd is en uitdagend genoeg om kritische discussie uit te lokken. Samenvattend: het is jammer dat de artikelen van Bauckham en Helm een zo matige bundel afsluiten; nu zullen zij vermoedelijk niet de aandacht krijgen die zij verdienen.

Marcel Sarot

(409 woorden - telling WP)